

Øyer
kommune

Eiermelding 2022

Forslag til politisk behandling august 2022

Bakgrunn

Av Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 26-1, framgår det at kommunen minst én gang i hver valgperiode skal utarbeide en eierskapsmelding som vedtas av kommunestyret. I henhold til andre ledd i § 26-1 skal eierskapsmeldingen inneholde

- a) *Kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b) *En oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c) *Kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.*

Kommunestyret behandlet Eiermelding i KS-sak 116/18 (møte 13.12.2018). Etter den tid er eierskapsmeldingen revidert og lagt fram samtidig med ny Eiermelding. Eierskapsmeldingen gjelder for perioden 2022-2024, dvs. ett år inn i ny kommunevalgperiode.

Eiermelding 2022 er utarbeidet basert på regnskapstall og opplysninger om selskapenes drift for 2020. Rapportering av styresammensetting baserer seg på opplysninger for 2021. Aksjeselskap har som hovedregel frist til 30. juni påfølgende år med å avlegge regnskap og avholde generalforsamling.

Motiver for eierskap

Som det fremgår av *Eierskapsmelding 2022-2024*, kan Øyer kommune ha eierskap i selskap begrunnet med ulike motiver. Kommunalt eierskap i ulike selskap er primært begrunnet av andre strategiske eller samfunnsmessige motiver enn økonomisk avkastning.

I eierskapsmelding 2022-2024 er det redegjort for fire motiv for selskapsdannelse:

- Samarbeid for å effektivisere tjenesteproduksjonen
- Samfunnsøkonomiske motiv
- Finansielle motiv
- Næringspolitiske motiv

De fire motivene er nærmere beskrevet i eierskapsmeldingens kapittel 3. For selskap der kommunens eierskap helt eller delvis er finansielt motivert eller begrunnet med at selskapet har en meravkastning som følge av verdier som tilhører fellesskapet (grunnrente), er det et absolutt krav at selskapene leverer resultat og betaler utbytte etter det som er vanlig i bransjen de opererer i. Overskuddskravet til øvrige selskap kan variere, men selskapene skal som minimum drives i balanse. Øyer kommune kan frafalle krav om utbytte til fordel for oppbygging av egenkapital for en periode på inntil fire år ad gangen.

For alle selskap der kommunen har en eierandel gjelder at alle transaksjoner som involverer kommunen (tilskudd, kjøp og salg av tjenester) skal være transparente og dokumenterbare. Kjøp og salg av tjenester skal skje til markedsmessige vilkår. Selskap som mottar tilskudd fra kommunen, men som også har virksomhet som konkurrerer med private skal ha et regnskapsmessig skille i tråd med regelverket for offentlig støtte.

Forventninger til styrene

I *Eierskapsmelding 2022-2024*, er det listet opp 14 konkrete krav til styrene i selskap der Øyer kommune alene eller sammen med andre kommuner, eier mer enn 50 %. Forventningene skal bidra til at Øyer kommune kan ha tilstrekkelig innsikt i driften av selskapet til å kunne ivareta sine eierinteresser basert på motivet for de ulike eierskapene.

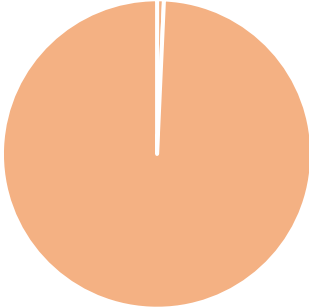

Strukturen i Eiermeldingen

I henhold til kommunestyrets vedtak i KS-sak 116/18 – Eiermelding 2018 – inneholder Eiermeldingen opplysninger om det enkelte selskap samt formål med og strategier for kommunens eierskap i følgende selskap:

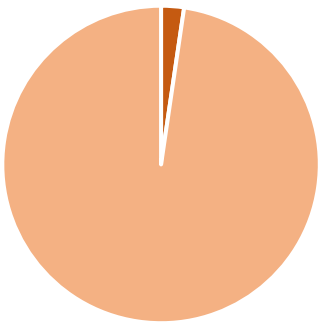

- Gudbrandsdal Energi Holding AS
- Ikomm AS
- Innlandet Energi Holding AS
- Innlandet revisjon IKS
- Renovasjonsselskapet Glør IKS

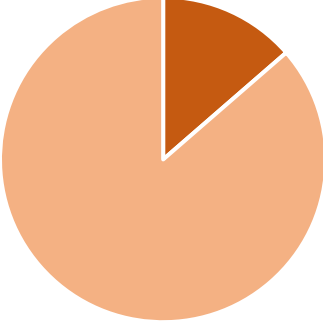

For øvrige selskap benyttes en forenklet framstilling, der selskapets navn, kommunens eierandel og økonomisk nøkkeltall presenteres. Oversikt over eierskap finnes også i kommunens årsregnskap.

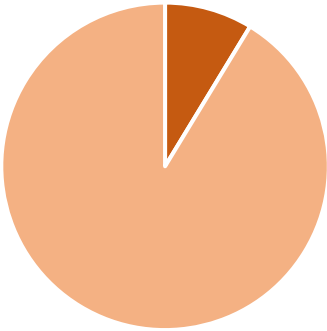

Gudbrandsdal Energi Holding AS				
Virksomhet: 70.100 Hovedkontortjenester, 35.111 Produksjon av elektrisitet fra vannkraft				
Selskapets formål: Selskapets formål er å eie og forvalte eierskapet i Gudbrandsdal Energi Produksjon AS, Gudbrandsdal Energi Fiber AS, Gudbrandsdal Energi Fornybar AS, Vevig AS og andre selskap med virksomhet i forbindelse med disse selskapene, herunder yte lån og stille sikkerhet for datterselskaper. Selskapet kan også omsette administrative tjenester.				
Organisasjonsform: Aksjeselskap	Organisasjonsnummer: 914 888 956	Stiftelsesår: 2015		
EIERE OG STYRE				
	Øyer kommune: 30 % Ringebu kommune: 30 % Nord-Fron kommune: 20 % Sør-Fron kommune: 20 %		Line Alfarrustad (Styreleder) Randi Helene Røed (nestleder) Per Øivind Skard Arne Bredeveien Torje Høyvesveen Per Asbjørn Flugstad Ragnhild Ulvik Per Oluf Solbraa (Daglig leder)	
REGNSKAP				
År	2018	2019	2020	
Driftsinntekter	23 940	24 128	21 988	
Årsresultat	16 637	28 362	642 369	
Eiendeler	1 078 004	1 266 728	1 790 102	
NØKKELTALL				
Lønnsomhet: 43,1% (4,7 %)	Soliditet: 61,2 % (39,7 %)		Likviditetsgrad: 0,59 (1,43)	
KOMMENTARER				
Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet): Samfunnsøkonomisk og finansielt motivert.				
Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)? Finansiell og markedsmessig risiko: Det er utarbeidet en intern risikomanual som beskriver eksponeringsnivåer og regulerer risikoeksponeringen i konsernet. <u>Markedsrisiko:</u> Konsernet vurderer risikoeksponeringen til å være med begrenset nedsiderisiko. <u>Valutarisiko:</u> Konsernet har inngått rente- og valutaterminer for å sikre konsernets rente- og valutaeksponering iht. gjeldende finansielle risikomanual. <u>Renterisiko:</u> Konsernet er eksponert mot endringer i rentenivået når det gjelder inntektsramme, kapitalplasseringer og låneopptak. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene framover. <u>Kredittrisiko:</u> Normalt lav risiko. Som en følge av koronautbruddet og dets påvirkning på private og næringsdrivende sin betalingsevne, samt sterk økning i strømpriser, anses konsernets kredittrisiko å være økt på kort sikt. <u>Likviditetsrisiko:</u> Konsernet har hatt skiftende likviditet gjennom det siste regnskapsåret.				
Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding? Nei				

Innlandet Energi Holding AS					
Virksomhet: Eie og forvalte eierkommunenenes eierandeler i Eidsiva Energi AS og de verdier som følger av eierskapet.					
Selskapets formål: Selskapets primære formål er å eie aksjer i Eidsiva Energi AS og gjennom dette eierskapet bidra til å utvikle verdier i Eidsiva samt det som står i forbindelse med dette.					
Organisasjonsform: Aksjeselskap	Organisasjonsnummer: 922 320 918	Stiftelsesår: 2019			
EIERE OG STYRE					
	Hedmark fylkeskraft AS: 22,06 % Hamar kommune: 22,06 % Lillehammer og Gausdal Energi- verk Holding AS: 16,76 % Ringsaker kommune: 14,82 % Øvrige aksjonærer: 24,30 %, herav Øyer 0,71 %*		Øystein Løseth (Styreleder) Bjørn Toralv Aasen (Nestleder) Hanne Karin Varhaug Sjøberg Torunn Aass Taralrud Anita Hager Oddleiv Sæle (Daglig leder)		
REGNSKAP					
	År	2018	2019	2020	
Driftsinntekter	Stiftet 2019		-	646 226	
Årsresultat	Stiftet 2019		- 1 089	640 566	
Eiendeler	Stiftet 2019		20 190 598	20 320 213	
NØKKELTALL					
Lønnsomhet: 3,2 % (0 %)		Soliditet: 99,4 % (100 %)		Likviditetsgrad: 1,01 (0,07)	
KOMMENTARER					
Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet): Samfunnsøkonomisk og finansielt motivert.					
Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)? Alternative energikilder, krav og muligheter knyttet til det grønne skiftet og behov for fornying av infrastruktur kan føre til dårligere lønnsomhet i sektoren og lavere utbytte til eierne. På kort sikt tilsier energimarkedet og energiprisene ikke at dette er en trussel.					
Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridning? Nei					

*Eierandeler før Stangetransaksjonen 11.5.2022 (KS-sak 42/22)

Innlandet Revisjon IKS				
Virksomhet: Leverer revisjonstjenester til eierkommunene som egenregivirksomhet.				
Selskapets formål: Leverer revisjonstjenester som en egenregivirksomhet. Utføre den lovpålagte revisjonen til eierne. Være en totalleverandør av revisjonstjenester overfor eierne og kunne ta på seg oppdrag for andre med sterke kommunale interesser.				
Organisasjonsform: Interkommunalt selskap	Organisasjonsnummer: 987 769 386	Stiftelsesår: 2004		
EIERE OG STYRE				
	24 kommuner og Innlandet fylkeskommune: Delt ansvar		Espen Hagberg (Styreleder)	
	Innlandet fylkeskommune: 16,0 % Gjøvik kommune: 13,16 % Lillehammer kommune: 11,9 % Øyer kommune: 2,33 % Øvrige kommuner: 56,53 %		Hege Bogfjellmo (Nestleder) Camilla Melgård Bjørg Hagen (Daglig leder)	
REGNSKAP				
År	2018	2019	2020	
Driftsinntekter	18 258	20 023	20 861	
Årsresultat	724	823	1 119	
Eiendeler	22 360	22 737	26 923	
NØKKELTALL				
Lønnsomhet: 4,5 % (3,6 %)		Soliditet: 66,2 % (73,5 %)		Likviditetsgrad: 2,65 (3,28)
KOMMENTARER				
Kommunens eierstrategi: Få utført lovpålagte revisjonstjenester med god kvalitet til konkurransedyktige priser i egenregi.				
Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter): Ikke noe vi er kjent med.				
Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding? Nei.				

Renovasjonselskapet GLØR IKS																								
Virksomhet: Behandling og disponering av ikke-farlig avfall																								
Selskapets formål: Innhenting og behandling av husholdnings- og næringsavfall i kommunene i Lillehammer-regionen.																								
Organisasjonsform: Interkommunalt selskap	Organisasjonsnummer: 971 041 692		Stiftelsesår: 1983 (1999 etter ny lov om IKS)																					
EIERE OG STYRE																								
	Lillehammer kommune 68,9 % Gausdal kommune 17,5 % Øyer kommune 13,6 %		Jan Tore Meren (Styreleder) Irene Thorsplass (nestleder) Helene Dybdal Niklas Aas Skovdal Erik Lagethon Hege Merete Riise Anita Holmestad Hege Elisabeth Bræin Furuli Bjørn Erik Lien Inge Morten Haave (Daglig leder)																					
REGNSKAP																								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>104 132</td> <td>112 616</td> <td>114 357</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Årsresultat</td> <td>- 176</td> <td>4 074</td> <td>107</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eiendeler</td> <td>126 119</td> <td>130 126</td> <td>163 665</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	År	2018	2019	2020		Driftsinntekter	104 132	112 616	114 357		Årsresultat	- 176	4 074	107		Eiendeler	126 119	130 126	163 665					
År	2018	2019	2020																					
Driftsinntekter	104 132	112 616	114 357																					
Årsresultat	- 176	4 074	107																					
Eiendeler	126 119	130 126	163 665																					
NØKKELTALL																								
Lønnsomhet: 1,3 % (3,7 %)	Soliditet: 57,3 % (71,9 %)		Likviditetsgrad: 2,53 (2,71)																					
KOMMENTARER																								
<p>Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet): Kommunene har plikt til å organisere renovasjon i kommunen. Selskapet ble opprettet for å ivareta dette ansvaret for flere samarbeidende kommuner, og er pålagt å drive til selvkost. Selskapet har et datterselskap som er engasjert innenfor næringsavfall. Selskapet har ikke økonomisk formål. Lønnsomheten må ses i lys av dette. Selskapet er veldrevet og har god soliditet og likviditet.</p>																								
<p>Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)? Eventuell omlegging av IKS som eierform kan medføre at selskapet må tilføres egenkapital. Det er viktig at selskapet styres på en måte som er forenlig med krav til selskap som utfører oppgaver i egenregi. Generalforsamlingen kan om nødvendig instruere styret om å iverksette tiltak for å sikre dette. Styret har utarbeidet strategi for selskapet 2019-2022, som i tråd med aksjonærvtalen er godkjent av eiermøtet i august 2020. Det er et uttrykt mål å få flere kommuner inn som eiere. Lillehammer kommune har i den forbindelse redusert den nedre grense for eierskap fra 50,1 % til 34,77 % (november 2017).</p>																								
<p>Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevidning? Selskapet er også engasjert innenfor næringsavfall, som er et konkurranseutsatt marked. Selskapet må holde denne delen regnskapsmessig adskilt fra virksomheten knyttet til husholdningsavfall.</p>																								

Ikomm AS				
Virksomhet: Databehandling, datalagring og tilknyttede tjenester				
Selskapets formål: Å tilby å levere varer og tjenester knyttet til informasjons- og kommunikasjons-teknologi til offentlige og private aktører, herunder gjennom investering og deltakelse i andre virksomheter.				
Organisasjonsform: Aksjeselskap		Organisasjonsnummer: 991 335 846		Stiftelsesår: 2007 (IKS 2003-2007)
EIERE OG STYRE				
	Lillehammer kommune 43,7 % Gausdal kommune 10,9 % Øyer kommune 8,7 % Indre Østfold kommune 22,2 % Nesodden kommune: 9,5 % Østre Toten kommune: 5,0 %		Annar Skrefsrud (Styreleder) Vegar Strand (Nestleder) Henning Owren Kristin Ianssen Åsmund Kobbevik Hege Tokerud Helena Jakobsen Morten Kristoffer Rønning (Daglig leder)	
	REGNSKAP			
År	2018	2019	2020	
Driftsinntekter	179 206	204 912	203 551	
Årsresultat	3 808	6 702	4 958	
Eiendeler	58 381	69 556	79 174	
NØKKELTALL				
Lønnsomhet: 8 % (13,2 %)		Soliditet: 41,6 % (43,8 %)		Likviditetsgrad: 1,47 (1,59)
KOMMENTARER				
Kommunens eierstrategi:				
Selskapet ble opprettet som et IKS for å ivareta utviklings- og driftsoppgaver innen IKT for de tre opprinnelige eierkommunene. Omdannelsen til AS ble begrunnet med fleksibilitet og mulighet for samarbeid med andre aktører, også på eiersiden. Gjennom Ikomm ønsker eierne å ivareta utviklings- og driftsoppgaver innen IKT på en effektiv og sikker måte. Eierskapet er også næringspolitisk begrunnet, dvs at det er et mål i seg selv å ha et betydelig antall IKT-arbeidsplasser i regionen. Selskapet er godt drevet. I den nye aksjonæravtalen (fra 2017) er det vedtatt at det ikke skal tas ut utbytte fra selskapet før tidligst fra regnskapsåret 2020. På eiermøte i august 2020 ble det vedtatt en utbytteplan der hovedregelen er at eierne i årene framover får utbetalt 50 % av årsresultatet som utbytte.				
Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter):				
Det er viktig at selskapet styres på en måte som er forenlig med krav til selskap som utfører oppgaver i egenregi. Generalforsamlingen kan om nødvendig instruere styret om å iverksette tiltak for å sikre dette. Styret har utarbeidet strategi for selskapet 2019-2022, som i tråd med aksjonæravtalen er godkjent av eiermøtet i august 2020. Det er et uttrykt mål å få flere kommuner inn som eiere. Lillehammer kommune har i den forbindelse redusert den nedre grense for eierskap fra 50,1 % til 34,77 % (november 2017).				
Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?				
Ja, det er mulig. Selskapet konkurrerer i et marked med private aktører. Det er derfor viktig at det stilles krav om at virksomheten skal drives på forretningsmessige vilkår, og at det er etablert et avtaleverk som sikrer riktig prising. Det er foretatt flere gjennomganger og analyser (benchmarking) og en selskapskontroll som bekrefter dette.				

Øyer kommunes eierskap i selskaper

Selskap	Org	ØK %	Likviditetsgrad	Lønnsomhet	Soliditet	Kommentar om eierskap
Gudbrandsdal Energi Holding AS	914 888 956	30,0	0,59	43,1	61,2	Finansielt og samfunnsøkonomisk motivert. God økonomisk status.
Gudbrandsdal Industrier AS (GIAX)	819 703 302	3,5	2,62	12,8	72,6	Samfunnsøkonomisk motivert. God økonomisk status.
Hafjell Freepark AS	915 500 676	25,33	0,98	-0,6	-2	Næringspolitisk motivert.
Hafjell Idrett AS	915 407 668	50,0	0,11	0	99,4	Næringspolitisk motivert.
Hafjell Kvitfjell Alpin AS	875 907 832	10,3	3,87	0,5	74,1	Næringspolitisk motivert.
Ikomm AS	991 335 846	8,67	1,47	8	41,6	Effektivisering/samarbeid. God økonomisk status.
Innlandet Energi Holding AS	922 320 918	0,71128	1,01	3,2	99,4	Finansielt og samfunnsøkonomisk motivert. <i>Øyers eierandel reduseres til 0,694624 etter Stangetransaksjonen i 2022.</i>
Visit Lillehammer AS	979 776 101	2,2	1,63	2,8	42	Næringspolitisk motivert. Tilfredsstillende økonomisk status.
Østnorsk Filmsenter AS	986 480 420	20	1,23	0,3	18,7	Næringspolitisk motivert. Tilfredsstillende økonomisk status.
Gudbrandsdal Kriesesenter IKS	998 836 050	7,0				Ikke økonomisk formål.
Innlandet Revisjon IKS	987 769 386	2,33	2,65	4,5	66,2	Ikke økonomisk formål.
Nok Gjøvik IKS	990 808 767	6,67	4,35	11,5	78	Ikke økonomisk formål. (Hjelpetilbud overgrepsutsatte)
Renovasjonsselskapet GLØR IKS	971 041 692	13,6	2,53	1,3	57,3	Ikke økonomisk formål.